

ELS DIUMENGES

PREMI PERE MULET CERDA DE NARRACIÓ CURTA

Quan la Marta va arribar a casa de la mare, la va trobar nerviosa, com tots els diumenges al migdia. La família es reunia per dinar, i la mare havia de cuinar per sis persones. Tenia vuitanta-dos anys i es cansava molt. Eren tres germanes, i, tot i que no hi anaven totes cada setmana, només amb una o dues, les parelles i els nens, ja eren una bona colla.

—Mare, no cal que preparis el menjar cada diumenge —li va dir la Marta—. El podríem encarregar o cada una podria fer un plat a casa i portar-lo.

—No diguis bestieses —va respondre la mare, irritada—. I treu els canelons del forn.

Abans que tingués temps de fer res, la mare va afegir:

—Posa't els guants, que no et cremis!

La Marta va tenir ganes de respondre que ja no tenia deu anys, però va sospirar mentre obeïa i deixava els canelons sobre el taulell.

El seu marit, en Guillem, també era a la cuina i preparava una amanida.

—Li poses blat de moro! Vols dir? —s'hi va dirigir la mare.

—Tu deixa'm fer, dona, veuràs com quedarà boníssima —va contestar ell, de bon humor.

La mare va fer cara escèptica, però no es va atrevir a discutir. Amb els gendres es contenia. La Marta va imaginar que, si en lloc del Guillem fos

ella qui fes l'amanida, la mare estaria cridant, fotent-la fora de la cuina mentre el blat de moro volava cap a les escombraries. Era curiós que la relació dels pares amb els gendres fos millor que amb les filles.

Cansada de les exigències de sa mare, la Marta va marxar per anar al jardí, però al menjador es va trobar amb el seu pare:

—Marta! Hola! Vull que et miris uns papers que m'han arribat.

Coixejant, es va aixecar del sofà i va començar a remenar documents de l'escriptori.

—Ai, ai! Ara no els trobo.

Va mirar sa filla, que intentava fer un posat neutre que no transmetés la seva falta d'interès.

—És que tot m'ho toquen! No poden deixar les meves coses!

L'home estava visiblement enfadat, i això va molestar la Marta. Ja hi som, una altra vegada, va pensar.

—Ja me'ls donaràs quan els trobis —va dir fastiguejada, fent el gest de sortir.

—Espera! Aquí estan!

Li va entregar uns papers. La Marta va veure de seguida que eren uns impostos municipals.

—Jo crec que són un IBI i una taxa d'escombraries. Mira'ls a veure si ho són... —va dir el pare.

Ella no sabia quina cara fer. Com podia ser que el seu pare que havia estat més de quaranta anys director d'una oficina bancària, ara dubtés davant d'uns documents que havia vist mil vegades. Semblava un nen petit incapaç d'entendre res, o, fins i tot si ho comprenia, sempre insegur.

—Me'ls pagaràs? D'acord?... Sí?

El pare preguntava, però la Marta en notava la pressió. Hauria preferit dir-li que ho demanés a la Montse, la seva germana petita, que només treballava mitja jornada, però el pare s'ofendria i faria una escena. Va dubtar i, finalment, de mala gana, va dir:

—Sí, d'acord. Els deixo aquí i, abans de marxar, ja els agafaré.

Sense donar temps al seu pare a respondre, va sortir per la porta del darrere. Tot i així, el va poder sentir queixant-se en veu alta:

—Ja no em fa cas ningú.

Al jardí, la Marta hi va trobar el seu cunyat, en Miquel, el marit de la Sandra. Estava pre-jubilat i la seva passió eren les plantes així que s'havia aficionat a tenir cura del jardí dels seus sogres.

—Marta! Hola! —va dir, fent-li gestos amb la mà perquè s'hi acostés—. Mira aquest cactus que ha fet flors. Són una preciositat!

La Marta, per educació, va fer les alabances de les flors que ell li mostrava orgullós. Quan va considerar que ja havia complert, es va asseure a la taula de fusta al centre del jardí. Tot i ser desembre feia un dia assolellat i càlid. Va mirar el rellotge: eren tres quarts de dues. Dinarien de seguida. Va tancar els ulls i li van venir al cap una platja de Lanzarote on havien anat de vacances l'any passat. Les dunes infinites de sorra, l'oceà d'aigua fredíssima, la calma de l'illa. Va desitjar poder agafar un avió cap a les Canàries i no tornar mai més. Ja us enviaré una postal per Nadal, els diria a tots, abans de desaparèixer.

Aleshores, el seu marit, en Guillem, va sortir amb dos gots a la mà i un somriure.

—Ara que ha arribat la teva germana, m'he escapat. Et porto un vermut, amor. —I saludant en Miquel—: Ei, hola, que et quedaràs a dinar?

—No, avui no puc. Acabo amb aquests rosers i marxo cap a casa.

En Guillem es va asseure a la vora de la Marta.

—Què fan a dins? —va preguntar ella.

—El de sempre: discuteixen —va dir, rient—. La teva mare diu que el teu pare està sord, i ton pare opina que ell hi sent perfectament, però que ella està sorda com una tàpia. Això sí, s'ho diuen a crits, perquè si no, cap dels dos no sent l'altre.

La Marta va riure amb tristor.

En Miquel es va atansar a la taula i es va asseure al seu davant.

—Marta, escolta, a ta mare la veig pitjor últimament. Té poc equilibri i es cansa de seguida.

—I què vols que hi faci? —va respondre ella, sense poder amagar la irritació.

—He pensat que per Nadal li podríem regalar un taca-taca —va dir en Miquel, innocentment—. Així podria sortir a caminar més segura i còmoda.

En Guillem i la Marta es van mirar, incrèduls.

—Em sembla... —va dir en Guillem, ja mig rient—. Una gran idea.

—Li farà molta il·lusió —va afegir la Marta amb un somriure burleta. En Guillem reia a cor que vols.

—Com sou vosaltres dos! —els va renyar en Miquel, però se li va escapar un somriure—. Mira que fer-se gran no deu ser gens fàcil...

—Sobretot si la teva família et regala un taca-taca per Nadal —no es va poder contenir la Marta. El seu to va ser irònic però una mica dur també.

En Miquel va continuar:

—D'acord, com a regal de Nadal potser no, però crec que li fa falta.

—I qui li diu? —va respondre al Marta—Ja saps com és. No voldrà i encara s'ofendrà.

—Si tu li expliques... potser... —va insistir en Miquel.

—Ja ho pensaré —el va tallar la Marta. Tornava a sentir-se pressionada i de mal humor. Per què sempre tothom volia que ella decidís? No eren tres germanes? No podien ocupar-se'n les altres? Aquests pensaments la van fer sentir mesquina i va provar d'expulsar-los com qui llença la brutícia fora al carrer.

En Miquel es va acomiadar de la parella i els va deixar sols.

—Guillem, digue'm una cosa. De gran no seré com els meus pares, oi?

—Ja ho ets de gran —va dir, sorneguer.

—Vull dir vella —una mica impacient.

—No, no seràs com ells, t'ho prometo.

—I com ho saps?

—No ho sé, però m'ho has preguntat.

—Així, doncs, creus que podria ser com ells?!

—No, i ara —va dir, rient—. Seràs una velleta encantadora.

—Parlo seriosament.

—Seriosament, no t'assembles gens als teus pares.

La Marta va sospirar i es va fer un silenci. Va mirar en Guillem i li va dir:

—No sé si vull arribar a vella.

De sobte, els van interrompre uns crits provinents de dins de la casa. La Marta i el Guillem es van aixecar de cop. En entrar, van veure el pare al menjador, tan tranquil: no havia sentit res.

—Què passa? —els va preguntar.

Sense respondre-li, van anar cap a la cuina. La mare era a terra, estirada de bocaterrosa. La Montse, la germana petita, estava ajupida al costat. Hi havia sang. La Marta va tenir un moment de pànic. Ella i el Guillem es van llançar sobre la dona per tal d'ajudar-la. La Marta es va tranquil·litzar en veure que estava conscient i sencera. La van aixecar entre els tres per asseure-la en una cadira. No s'havia trencat res però tenia sang a la cara. En Guillem li va netejar amb un drap humit, i va aparèixer un bon tall al front. La Montse intentava tranquil·litzar el seu fill de vuit anys, que havia entrat a la cuina i feia cara d'espantat.

—No és res, rei. La iaia ha caigut, però ja està bé.

La cuina semblava un camp de batalla. L'amanida s'havia bolcat i la meitat estava repartida pel terra, amb els grans de blat de moro entre petits bassals de sang. La Montse i el seu fill immòbils com estaquirots. Fins i tot en

Guillem amb el drap humit a les mans, semblava trasbalsat. La Marta va sentir com la tensió li pujava com una onada des de l'estomac i li sortia descontrolada per la boca.

—Hòstia! Ja està bé, mamà! Mira que t'ho he dit, que no has de cuinar per a tots. Però tu no fas cas a ningú. Sempre hem de fer el que tu vols. N'estic farta!

—Marta, va... —va provar d'aturar-la en Guillem. Però era massa tard; el mal ja estava fet. La mare va esclatar a plorar.

—Jo només vull fer el de sempre —va dir entre sanglots i prement els punys amb ràbia va afegir—. No saps quina impotència!

El pare va treure el cap per la cuina per contemplar l'escena. Per un moment va semblar que es preocupava, però, sense venir a tomb, va dir:

—A mi em fa molt mal la cama.

La Marta ja no sabia si tenia ganes de riure o de plorar. Li va fer un cop de cap a la Montse buscant ajuda. La germana, en captar-ho, va dir al pare:

—Va, papà, anem al menjador, que mirarem una mica la tele.

—Però, i el dinar?

—Tranquil, jo l'acabaré de preparar —va respondre la Montse, mentre s'emportava el pare i el seu fill cap a la sala.

El Guillem estava estudiant la ferida de la mare.

—Necessita punts. L’hem de portar a urgències.

La Marta desinflada, va assentir. Van acompanyar la mare al cotxe i en Guillem es va posar al volant. La Marta es va asseure darrera al costat de la seva mare i li va cordar el cinturó. En acabat, va deixar suaument la seva mà sobre la mà de la mare, que reposava al seient. No es van mirar. Només van sentir el càlid tacte del palmell d’una mà sobre l’altra. El cotxe va arrencar.